

Projekt: Tvořivá škola, registrační číslo projektu CZ.1.07/1.4.00/21.3505
Příjemce: Základní škola Ruda nad Moravou, okres Šumperk, Sportovní 300, 789 63 Ruda nad Moravou

Zařazení materiálu:

Šablona: Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT (III/2)

Předmět: Český jazyk a literatura, 6. ročník

Sada: 1

Číslo DUM: EU-OPVK-ICT-Č2ST-06

Název materiálu: Literární žánry - lyrika

Autor materiálu: Mgr. Marie Baslerová

Anotace: Prezentace uvádí základní rozdělení lyriky na jednotlivé žánry.

Metodický popis:

- Přehled a charakteristika jednotlivých žánrů lyriky
- Test na zhodnocení získaných znalostí o lyrice
- Vyhodnocení testu

Ověření materiálu ve výuce:

Datum ověření: 22. 5. 2012

Ověřující učitel: Mgr. B. Říhošková

Třída: VI. B

Materiál je určen k bezplatnému používání pro potřeby výuky a vzdělávání na všech typech škol a školských zařízení. Jakékoliv další používání podléhá autorskému zákonu.

Tento výukový materiál vznikl v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Literární žánry – Lyrika

Lyrika

Z řeckého lyrika melé – verše doprovázené lyrou.

V popředí dění vyplývající z básníkovy subjektivního vztahu ke skutečnosti.

Lyrický hrdina vyslovuje úvahy a myšlenky, své dojmy, city, prožitky.

Základ lyriky je nedějový.

Rozdělení lyriky

Lyrika osobní – odráží se v ní básníkovy city, prožitky, lásky, radosti, smutku

Lyrika přírodní – odraz prožitků vyvolaných v básníkovi přírodou

Lyrika společenská – zachycuje obraz citů vyvolaných u básníka společenskou a politickou situací

Lyrické žánry

Píseň – kratší báseň s pravidelným rytmem a zřetelným rýmem, často s refrénem.

Elegie – z řeckého elegeia – žalozpěv, báseň vyjadřující smutek ze smrti nebo nešťastné lásky, úzkost ze samoty.

Lyrické žánry

Óda – z řeckého ódé – píseň, měla oslavný ráz, oslava nejvšednějších věcí.

Hymnus – z řeckého hymnos – chvalozpěv, v Řecku oslavovala bohy.

Epigram – z řec. epigramma

lyrická skladba kriticky reagující na nedostatky osobní a společenské, báseň v satirickém duchu s vyhrčenou pointou.

Lyrické žánry

Kaligram – báseň, která tvoří určitý obrazec, vnímáme ho jako literární i výtvarné dílo.

Pořekadlo – drobný literární útvar, který vyjadřuje jistou životní zkušenost.

Sonet – z italského sonetto (jemný zvuk, též malá skladba), tematikou byl cit lásky k ženě.

Lyrické žánry

Příslloví – drobný literární útvar, který vyjadřuje jistou životní moudrost s mravním ponaučením.

Pranostika – lidové pořekadlo vyjadřující pozorování počasí a jeho předpověď.

Epitaf – (z řeckého epitafion) je nápis na hrob.

TEST

Přiřad' správné odpovědi

1. Kaligram:

2. Epitaf:

3. Elegie:

- a) žalozpěv, báseň vyjadřující smutek ze smrti nebo nešťastné lásky, úzkost ze samoty
 - b) báseň, která tvoří určitý obrazec, vnímáme ho jako literární i výtvarné dílo
 - c) nápis na hrob
-

c) TEST – řešení

Přiřad' správné odpovědi

1. Kaligram:

b) báseň, která tvoří určitý obrazec, vnímáme ho jako literární i výtvarné dílo

2. Epitaf:

c) nápis na hrob

3. Elegie:

a) žalozpěv, báseň vyjadřující smutek ze smrti nebo nešťastné lásky, úzkost ze samoty

Seznam použité literatury a pramenů:

1. <http://cs.wikipedia.org/wiki/Lyrika>
2. KARPATSKÝ, Dušan. Malý labyrint literatury. Praha: Albatros, 1997, ISBN 90-00-00527-1.

Objekty, použité k vytvoření sešitu, jsou součástí SW Activ Inspire,
nebo pocházejí z veřejných knihoven obrázků (public domain)
nebo jsou vlastní originální tvorbou autora.

Autor:

Mgr. Marie Baslerová
Základní škola Ruda nad Moravou, okres
Šumperk
zsroda@zsroda.cz
únor 2012